

4. Кізлова А., Крайня О. Повсякдення та емоційний світ вірян у символах і образах вотивів з колекції Національного заповідника «Києво-Печерська лавра». *Forum wschodnie. Rocznik interdyscyplinary*. № 10. 2022. С. 25–40.
5. КПЛ-М 394. Вота срібна карбована, 1827 р. Україна.
6. КПЛ-М 610. Вота срібна штампована, 1816 р. Україна.
7. КПЛ-М 615. Вота срібна штампована, XIX ст. Україна.
8. КПЛ-М 670. Вота срібна штампована, Україна, 1841 р.
9. КПЛ-М 7206. Вота металева штампована XIX ст.
10. «Святая мученица Надежда», 1892 г. URL: <http://surl.li/mrtyb> (дата звернення: 12.11.2023).
11. *Сказания о земной жизни Пресвятой Богородицы с изложением пророчеств и преображений, относящихся к Ней, учения Церкви о Ней, чудес и чудотворных икон Ея, на основании Священного Писания, свидетельств св. отцев и церковных преданий*. Москва: Ефимов, 1904. 378 с.
12. Kizlova A., Onoprienko N. Christian Votive Crafts in Pre-Soviet and Post-Soviet Ukraine. *Res humanitariae*. № XXX. 2022. P. 206–217. DOI: <http://dx.doi.org/10.15181/rh.v30i0.245961> (дата звернення: 12.11.2023).
13. Krainia O. Votive Offerings in Churches in Ukraine: the Suppression and Revival of the Tradition. *Res humanitariae*. № XXX. 2022. P. 190–205. DOI: <http://dx.doi.org/10.15181/rh.v30i0.2460> (дата звернення: 12.11.2023).

УКРАЇНСЬКІ ВІКІВІДЗНАКИ ЯК ЗАОХОЧЕННЯ ДО РЕДАГУВАННЯ ВІКІПЕДІЇ

Євген Букет

Вікіпедія — глобальна, вільна та багатомовна інтернет-енциклопедія, найстаріший і найбільший проект Фонду Вікімедіа – найпопулярніший довідник в Інтернеті. Інтенсивний процес її розвитку триває в усьому світі вже понад два десятиліття [16, с. 101]. Вікіспільнота, як класичний клуб за інтересами чи товариство, досить швидко перейняла і принципи гейміфікації, притаманні для подібних спільнот, розробивши внутрішні правила, персоніфікацію, сленг тощо.

Важливою складовою внутрішнього життя вікіспільноти є заохочення користувачів до редагування, яке з часу створення Вікіпедії здійснюється здебільшого віртуальними засобами. Одним із різновидів заохочень є віківідзнаки, про які піде мова в цій статті, що поширені в усіх мовних версіях енциклопедії. Різні Вікіпедії мають розгалужений набір усіляких орденів чи «барнстарів» [13]. Зокрема, категорія «Awards associated with Wikipedia» на Вікісховищі має понад 1100 файлів та понад 60 підкатегорій [15]. Проте, в українській Вікіпедії досі набір віківідзнак дуже обмежений і не централізований [13].

Перший нагородний Шаблон:100¹ для користувачів, які зробили понад 100 редагувань започаткував 9 серпня 2006 року Користувач:Hasgone. 21 серпня того ж

¹ Шаблон:100 був вилучений з Вікіпедії 15 січня 2014 року адміністратором Ykvach, натомість існує аналогічний Шаблон:За 100 редагувань, створений 2 лютого 2010 року.

року аналогічний шаблон для тих, хто зробив 1000 редагувань, створив Андрій Бондаренко (Користувач:А1) – український композитор і піаніст, громадський діяч, член Національної спілки композиторів України, згодом – співзасновник і перший голова правління ГО «Вікімедіа Україна», кандидат мистецтвознавства.

Перші українські віртуальні віківідзнаки виглядали як золоті зірки Героя України з колодкою, на якій зображений тризуб. Характерною є і назва файлу на Вікісховищі, який був використаний Hasgone та А1 для нагородних шаблонів – «ВікіГерой України». Його створив 22 січня 2006 року зі світлини відповідної української державної нагороди Користувач:Lumijaguaaгі з Фінляндії для відзначення в різних мовних версіях користувачів, які зробили «значний внесок у покращення статей, пов'язаних з Україною, у Вікіпедії» [12].

Модифіковані шаблони 100 і 1000 стали складовою першої серії українських віртуальних віківідзнак. 30 березня 2007 року Користувач:Аlex К розробив кілька подібних за зовнішнім виглядом до Відзнаки «Залізний хрест» Армії УНР віртуальних нагород, які відрізнялися кольорами відповідно до кількості редагувань: «залізний» (100), «бронзовий» (1000), «срібний» (5000), «золотий» (10000). Проте, на жаль, ідея розміщення цих нагород на сторінках редакторів Вікіпедії не стала популярною, хоча до сьогодні не скасована.

Значно більшу популярність отримала ідея використовувати як заохочення вікіпедистів згущівку (за аналогією з тим, що в радянському союзі згущене молоко було дефіцитом та делікатесом, входило до святкових продуктових наборів, які розподілялися за талонами та списками). Вікі-нагороду «Згущівка» започаткував 29 червня 2007 року Андрій Макуха (Користувач:Амакуha), а 6 серпня на службовій сторінці «Вікіпедія:Згущівка»² він описав 5 номінацій цієї віртуальної відзнаки, а саме:

— Звичайна згущівка. Ця нагорода — найуніверсальніший засіб показати людині, що її внесок вами добре оцінюється, і ви її морально підтримуєте у подальшій праці.

— Іриска. Нагорода для тих, хто добре доводить справи до «кондиції»: для редагувальників, вікіфікаторів, просто критиків та загалом усіх тих, хто чудове робить ще кращим.

— Згущівка з кавою. Нагорода для особливо невтомних та невпинних Вікіпедистів, які без втрати якості долають особливо великі ділянки роботи, та, можливо, інколи міняють сон на редагування Вікіпедії...

— Згущені вершки. Нагорода за видатний внесок до Вікіпедії, коли звичайна згущівка вже не відповідає мірі вашої вдячності.

— Імпортна згущівка. Нагорода за значний внесок до іншомовних Вікіпедій на теми української культури й суспільства, а також за переклад статей та іншу міжмовну діяльність в українській Вікіпедії [2].

² Ця сторінка присвячена нагородам, якими користувачі української Вікіпедії можуть почастивати один одного на знак поваги до чужих зусиль та результатів кропіткої праці. Якщо вам подобається внесок іншого користувача до УкрВікі — не баріться додати до його сторінки обговорення одну з наступних банок згущівки та пояснити, з чим пов'язаний такий ваш прояв підтримки та симпатії. Можливо саме завдяки вашій увазі та віртуальному смаку солодкого, у цього користувача виникне додаткове натхнення, і він напише ще з десяток вибраних статей. --Амакуha 21:43, 29 червня 2007 [2].

11 березня 2009 року Користувач:Tomahiv на сайті «Вікімедіа Україна» запропонував майбутній організації надсилати вікіпедистам справжню згущівку³, проте рішення правління ГО «Вікімедіа Україна» щодо щомісячної нагороди ««Згущівка поштою» у формі баночки якісної згущівки з логотипом Вікіпедії і з червоним бантиком» було ухвалене аж 20 червня 2011 року [5].

Саму ж нагороду в фізичній формі почали вручати з квітня 2011 року у Вікіпедії [7, с. 58] і з квітня 2013 у інших проєктах Фонду Вікімедіа (Вікіцитати, Вікіновини, Вікіпідручник і Вікімандри). Нагородження відбувалося у двох номінаціях: найбільший баланс доданого тексту за місяць серед новачків і найбільший баланс доданого тексту за місяць серед неновачків [6]. З 2020 року концепцію проєкту було змінено з метою відзначення більшої кількості дописувачів Вікіпедії. Загалом з 2007 року було вручено понад 1200 різних «згущівок», з них майже 400 як фізичні банки згущеного молока від ГО «Вікімедіа Україна».

Тим часом «Згущівка», попри популярність, від початку свого існування не задовольняє потреб вікіспільноти в заохоченні редакторів Вікіпедії. Її періодично пропонують замінити на більш український продукт, як от, борщ⁴, вигадують альтернативні віртуальні відзнаки. Користувачам «хотілось би бачити систему тематичних нагород за участь у вікітижнях, вікіпроєктах, значний внесок в певній галузі/інші заслуги. Вони, ясна річ, мають створюватись і поширюватись не централізовано, а природним чином за ініціативою окремих вікіпедистів» [13].

15 грудня 2007 року, коли «Згущівка» ще не була проєктом регіонального відділення Фонду Вікімедіа в Україні, Користувач:Атакуша започаткував віртуальну нагороду «Герой ЧВЗ» для користувачів, які запропонували цікаві факти для проєкту «Чи ви знаєте?», що згодом були опубліковані на головній сторінці Вікіпедії. Ця нагорода є, мабуть, найпопулярнішою із тих, що підтримуються лише спільнотою редакторів. Нею відзначено понад 300 користувачів Вікіпедії [14].

2 серпня 2010 року той же Користувач:Атакуша започаткував шаблон віртуальної нагороди «Гарного настрою» Єдиною умовою для її вручення є внесок до Вікіпедії, бодай щонайменший⁵.

14 січня 2011 року Користувач:Perohanych отримав започатковану користувачем Shulha вікі-нагороду «Золотий Мазепин дзвін» – «За видатні досягнення у прославленні україномовної Вікіпедії»⁶.

27 січня 2013 року за визначні результати досягнуті під час Тижня патрулювання, користувачі Yakudza, Babizhet та Base (як власник BaseBot) вперше

³ Чи буде вікіпедистів «Вікімедіа Україна» тішити час від часу справжніми згущівками? --Tomahiv 12:55, 11 березня 2009 [4].

⁴ Може варто додати нагороду Вікіборщ? Ми вже давно не у радянському союзі, де згущівка була дефіцитом та делікатесом. Я не проти згущівки, просто натякаю, що статус змінився --Alex Blokha 21:46, 10 квітня 2023 [13].

⁵ Нагорода створена для вжитку у найрізноманітніших можливих ситуаціях для підняття загального настрою спільноти та налаштування вікіпедистів на конструктивний лад. В уявній «ієрархії» нагород посідає найнижче місце. Однак, не найменш приємне! --Атакуша 18:30, 2 серпня 2010 [10].

⁶ Під враженням від прориву нашої Вікіпедії у новини провідних телеканалів я започаткую найвищу вікі-нагороду у галузі зв'язків з громадськістю — Золотий Мазепин дзвін. І нагороджую ним пана Пероганича, чийми зусиллями досягнуто небаченого раніше успіху. Я навіть не знаю кільканадцять тисяч доларів коштувало б «замовити» таку новину на провідних телеканалах. Цим дзвоном також відзначається його невтомна праця із написання повідомлень для преси впродовж 2010 року, які, можливо, заклали певну основу цього успіху. Дякую! --Shulha 14:40, 14 січня 2011 [11].

відзначені віртуальним орденом «Заслужений патрульний», який започаткував в українській Вікіпедії Користувач: Geohem [3].

6 серпня 2019 року Користувач:Buruneng започаткував віртуальну нагороду «Заслужений поліпшувач» за «героїчне поліпшення статей Вікіпедії» [9].

Також серед Вікіспільноти широко розповсюджена система віртуальних зірок-подяк за участь у тематичних тижнях.

З 21 грудня 2011 року [8] (конкурс «Французька осінь») ГО «Вікімедіа Україна» започаткувала відзначення переможців різноманітних конкурсів, тематичних тижнів та інших заходів грамотами, сувенірами та призами. З 2019 року організація щорічно нагороджує найактивніших користувачів «малих» вікіпроектів українською мовою замість «Згушівки поштою» також пам'ятними сувенірами і невеликими призами. Саме ця форма заохочення вікіпедистів є пріоритетною у регіонального відділення Фонду Вікімедіа в Україні впродовж останнього десятиліття. Хоча, 30 січня 2012 року Правління ГО «Вікімедіа Україна» «Враховуючи визначний внесок у розвиток української Вікіпедії та інших проектів Фонду Вікімедіа, з нагоди 8-ї річниці української Вікіпедії» нагородило ювілейною медаллю «З нагоди 20-ї річниці незалежності України» наступних користувачів: MaryankoD, Deineka, Gutsul, Білецький В.С., Kamelot, Alex K, Albedo, Oleksii0, Turzh/IgorTurzh, Maksym Ye [17].

Вікіпедія – є визначним явищем української культури, найбільшою енциклопедією українською мовою, яка коли-небудь існувала. Ще 2014 року в українських архівістів виникло бажання зберегти україномовну Вікіпедію як унікальний документ, що створений українцями і 12 травня 2017 року вона була передана до Національного архівного фонду [18]. Тож і позавікіпедійні спільноти неодноразово відзначали активних редакторів Вікіпедії своїми подяками і відзнаками за їх внесок у створення цього інформаційного ресурсу.

Проте, першою не віртуальною нагородою, що була заснована інституцією громадянського суспільства спеціально, аби щороку відзначати активістів, які впродовж багатьох років редагують вільну інтернет-енциклопедію Вікіпедію, став «Вікімеч» імені Олега «Raider» Ковалишина.

Вручення відзнаки ініціював Інститут Національного Розвитку (громадська організація, складова Азовського руху) на чолі з його директором Миколою Кравченком – кандидатом історичних наук, ідеологом Азовського руху, учасником російсько-української війни від 2014 року. Микола «Крук» Кравченко був редактором української Вікіпедії з липня 2019 року. Він вважав, що «всі війни нашого часу – гібридні. Чим більш інформаційною стає епоха, тим більш важливою у війні стає невійськова складова. Перемога в головах може наблизити Перемогу на фронті швидше, ніж власне бойові дії. Отже, сьогодні диванні війська – це також війська. Прикро, що головнокомандування не надає інформаційному виміру війни належного значення в системі державної безпеки. Інформаційний фронт на державному рівні до сих пір не вважається фронтом. Тут справи набагато гірші, ніж справи на передовій ООС. Втім, цей факт має спонукати нас не до скиглення, а до наступу в інформаційній площині. Україні для перемоги потрібні скоординовані зусилля цілих колективів. Тому, творімо інформаційні добробати! Мобілізацію на інформаційний фронт починаємо з вікіпедистів!» [19].

Нагорода носить ім'я Олега «Raider» Ковалишина (його вікі-нік збігається із фронтовим позивним) – вікіпедиста і добровольця батальйону «Донбас», який загинув 23 травня 2014 року в бою під Карлівкою. Загинув у 2014 у дуже

символічний день – 23.V., в День Героїв. Ініціатори відзнаки зосередили увагу на категоричному несприйняттю Олегом Ковалишиним «русского міра» в усіх його проявах і вибраний символ «Вікімеч» якнайкраще відображає це. Микола Кравченко так висловився про Олега Ковалишина: «Я зробив перше нагородження силами ветеранського середовища, в т.ч. спільно з людьми, які знали Олега вживу і ще задовго до Вікіпедії. Його ціннісна система, як і світогляд кожного добровольця, базувалася передусім на національних інтересах. Я це розумію як доброволець, що так само як і Олег був на Сході навесні-2014» [19].

5 червня 2021 року першими лауреатами відзнаки «Вікімеч» стали:

— Юрій Пероганич (Користувач:Perohanuch), ініціатор створення і співзасновник ГО «Вікімедіа Україна»;

— Андрій Бондаренко (Користувач:A1), ініціатор музичних вікі-проектів, співзасновник ГО «Вікімедіа Україна»;

— Олексій Юрченко (Користувач:OlexaYur), співзасновник ГО «Вікімедіа Україна» і ветеран російсько-української війни;

— Євген Букет (Користувач:Jbuket), голова оргкомітету першого фотоконкурсу «Вікі любить Землю»;

— Ігор Туржанський (Користувач:IgorTurzh), ініціатор проведення Вікітижнів;

— Віктор Семенюк (Користувач:visem), адміністратор Української Вікіпедії та організатор численних «Вікіекспедицій»;

— Володимир Білецький (Користувач:Білецький В.С.), внесок якого найбільше вплинув на відвідуваність української Вікіпедії;

— Леонід Панасюк (Користувач:Леонід Панасюк), один з найрезультативніших дописувачів Української Вікіпедії, який створив статтю про О. Ковалишина [22].

10 червня окрема відзнака була передана родині загиблого бійця. Представники Інституту Національного Розвитку на чолі з Миколою Кравченком та вікіпедисти зустрілися з мамою Олега Ковалишина – Галиною Григорівною і сестрою Ольгою. «Згадували про Raidera, його життєву позицію, клуб історичної реконструкції, до якого він належав, внесок у Вікіпедію. Для родини дуже важливо, що Олега Ковалишина пам'ятають; що він загинув не даремно. Для нас теж важливо, щоб подвиг його і перших добровольців пам'ятали. Адже вони змінили історію. Завдяки їхній жертвості ми нині маємо змогу будувати країну вільних людей» [23].

Микола Кравченко, який був ветераном полку «Азов», 24 лютого 2022 року став до лав Збройних Сил України, займався організацією київської територіальної оборони, зокрема, відповідав за будівництво західної лінії оборони Києва. Але сталося так, що, супроводжуючи іноземних журналістів на Київщині, 14 березня Микола Кравченко загинув внаслідок ворожого обстрілу з БМ-21 «Град». Сталося це в селі Горенка Бучанського району. 10 жовтня 2022 року він став лауреатом «Вікімеча» посмертно. Відзнаку, за підписом в.о. директора Інституту Національного Розвитку Данііла Ковалю, отримала його дружина Ольга Кравченко. Після загибелі чоловіка вона очолила один з відділів Азовської патронатної служби.

Також лауреатами відзнаки «Вікімеч» імені Олега «Raider» Ковалишина 2022 року стали вікіпедисти-військовослужбовці ЗСУ:

— Ігор Маковський (Користувач:Mcoffsky), член правління ГО «Вікімедіа Україна»;

— Антон Обожин (Користувач:Tohaomg), член правління ГО «Вікімедіа Україна»;

— Федір Шандор (Користувач:ФФ_Шандор), доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри соціології та соціальної роботи Ужгородського Національного Університету, депутат Закарпатської обласної ради VIII скликання⁷;

— Роман Когут (Користувач:RomaKogut), Володимир Гула (Користувач:Augustus-ua)⁸, Користувач:Fed4ev (відмовився від отримання) [24].

2023 року до співзасновників відзнаки «Вікімеч» імені Олега «Raider» Ковалишина долучилося Київське обласне об'єднання ВУТ «Просвіта» імені Тараса Шевченка (голова – Євген Букет). Згідно з положенням про нагороду до засновників у майбутньому можуть долучатися й інші громадські організації національно-патріотичного спрямування. Подання на відзначення надсилаються засновникам у довільній формі як самими номінантами, так і будь-якими зацікавленими у відзначенні активних редакторів Вікіпедії особами та організаціями. Переможців визначає журі, яке формує засновники нагороди. Одна особа може стати лауреатом відзнаки «Вікімеч» лише один раз. Відзнака може надаватися в тому числі й посмертно.

Імена лауреатів «Вікімеча» були названі 21 листопада – в День Гідності та Свободи. Ними стали:

— Ярослав Стефанко (Користувач:Стефанко1982);

— Сергій Шевченко (Користувач:Mediafond);

— Андрій Гриценко (Користувач:Андрій Гриценко).

Посмертно лауреатом став український громадський діяч, прозаїк, поет, перекладач і редактор Вікіпедії Володимир Вакуленко (Користувач:Вакуленко-К. Володимир), тіло якого було знайдене під №319 у братській могилі в звільненому від росіян місті Ізюм на Харківщині.

Отже, започаткування відзнаки «Вікімеч» імені Олега «Raider» Ковалишина учасниками російсько-української війни за внесок у перемогу України в війні інформаційній, стало видатною подією в історії вікі-руху в Україні. Це своєрідна подяка громадянського суспільства нашої держави українським вікіпедистам, які роблять, на думку номінаторів, великий внесок в інформаційну боротьбу з окупантами, створюючи через українську Вікіпедію інформаційний контент про українців для світу і про світ для українців.

Кількість нагороджених різними віківідзнаками

Назва відзнаки	Кількість нагороджених станом на листопад 2023 року	Період, коли вручалася нагорода
«Вікімеч» імені Олега «Raider» Ковалишина	8 (2021), 6 (2022), 4 (2023)	3 2021 року
«Гарного настрою»	12	2010 – 2013
«Герой ЧВЗ»	319	3 2007 року
«За 100 редагувань»	43	3 2006 року

⁷ У звіті про роботу депутата за період грудня 2021 – грудня 2022 року Федір Шандор зазначив: «Вважаю особливою заслугою усієї команди-однодумців своє лауреатство – відзнаку Інституту Національного Розвитку «Вікімеч» імені Олега «Raider» Ковалишина 2022 року «За внесок у Перемогу України в інформаційній війні»» [20]

⁸ Військовослужбовець з Івано-Франківщини Володимир Гула на позивний Август загинув у дорожньо-транспортній пригоді 25 вересня 2023 року в Кіровоградській області, коли на час відпустки повертався додому [21].

«За 1000 редагувань»	7	3 2006 року
«За 5000 редагувань»	3	3 2007 року
«За 10000 редагувань»	4	3 2007 року
«Заслужений патрульний»	28	2013 – 2015
«Заслужений поліпшувач»	3	2019
«Згущівка». Звичайна	338	2007–2011
«Згущівка». Іриска	103	2007–2011
«Згущівка». З кавою	114	2007–2011
«Згущівка». Вершки	246	2007–2011
«Згущівка». Імпортна	33	2007–2011
«Згущівка поштою»	106 (2011 – 2016), 69 (2020), 92 (2021), 85 (2022), 44 (2023)	3 квітня 2011 року
«Золотий Мазепин дзвін»	2	2011

Література

1. Шаблон: 1000. URL: <https://uk.wikipedia.org/w/index.php?curid=52873> (дата звернення: 11.11.2023).
2. Вікіпедія: Згущівка. URL: <https://uk.wikipedia.org/w/index.php?title=Вікіпедія:Згущівка&oldid=864522> (дата звернення: 11.11.2023).
3. Вікіпедія:Проект:Тематичний тиждень/Тиждень патрулювання. URL: <https://uk.wikipedia.org/w/index.php?curid=1474738> (дата звернення: 11.11.2023).
4. Вікімедіа Україна. Ідеї. Згущівки. URL: <https://ua.wikimedia.org/wiki/Ідеї#Згущівки> (дата звернення: 11.11.2023).
5. Вікімедіа Україна. Рішення Правління №23 Про матеріальне забезпечення щомісячної нагороди «Згущівка поштою». URL: https://ua.wikimedia.org/wiki/Рішення_Правління_№23_від_20.06.2011 (дата звернення: 11.11.2023).
6. Вікімедіа Україна. Згущівка поштою/Архів. URL: https://ua.wikimedia.org/wiki/Згущівка_поштою/Архів (дата звернення: 11.11.2023).
7. Вікі любить пам'ятки 2012. Київ : Український пріоритет, 2012. 64 с.
8. URL: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Contest_French_Autumn_2011_-_14.jpg (дата звернення: 11.11.2023).
9. Шаблон: Заслужений поліпшувач. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Шаблон:Заслужений_поліпшувач (дата звернення: 11.11.2023).
10. Шаблон: Гарного настрою. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Шаблон:Гарного_настрою (дата звернення: 11.11.2023).
11. Золотий Мазепин дзвін Юрію Пероганичу. URL: [https://uk.wikipedia.org/wiki/Вікіпедія:Кнайпа_\(різне\)/Архів_5#Золотий_Мазепин_дзвін_Юрію_Пероганичу](https://uk.wikipedia.org/wiki/Вікіпедія:Кнайпа_(різне)/Архів_5#Золотий_Мазепин_дзвін_Юрію_Пероганичу) (дата звернення: 11.11.2023).
12. URL: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:ВікіГерой_України.jpg
13. Створення знаку Вікізгущівки. URL: [https://uk.wikipedia.org/wiki/Кнайпа_\(пропозиції\)/Архів_41#Створення_знаку_Вікізгущівки](https://uk.wikipedia.org/wiki/Кнайпа_(пропозиції)/Архів_41#Створення_знаку_Вікізгущівки) (дата звернення: 11.11.2023).
14. Вікіпедія: Проект: Чи ви знаєте / Дошка пошани. URL: <https://uk.wikipedia.org/w/index.php?curid=230506> (дата звернення: 12.11.2023).

15. Нагороди, пов'язані з Вікіпедією. URL: https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Awards_associated_with_Wikipedia (дата звернення: 12.11.2023).
16. Білецький В.С., Онкович Г.В., Онкович А.Д., Балабанова К.Є. Вікідидактика: контент-аналіз просування нових складників медіаосвіти в соціальній мережі Фейсбук. *PR и СМИ в Казахстане = Қазақстандағы PR және БАҚ: ғылыми еңбектер жинағы : сб. науч. тр.* Сост. и гл. ред. Л. С. Ахметова. Алматы : КазНУ им. Аль-Фараби, 2022. Вып. 22. С. 101 – 115.
17. Вікімедіа Україна. Рішення Правління №45 від 30 січня 2012. URL: https://ua.wikimedia.org/wiki/Рішення_Правління_№45_від_30_січня_2012 (дата звернення: 12.11.2023).
18. Українська Вікіпедія передана до Національного архівного фонду. URL: https://uk.wikinews.org/wiki/Українська_Вікіпедія_передана_до_Національного_архівного_фонду (дата звернення: 12.11.2023).
19. Кравченко Микола. Нотатки Крука. Київ : Рейнсхаус, 2023. 480 с.
20. Звіт про роботу депутата Закарпатської обласної ради VIII скликання ШАНДОРА Федора Федоровича. Звітний період: грудень 2021 – грудень 2022 року. URL: <https://zakarpatt-rada.gov.ua/zvit-pro-robotu-deputata-zakarpatskoi-oblasnoi-rady-viii-sklykannia-shandora-fedora-fedorovycha/> (дата звернення: 12.11.2023).
21. Каразуб Ірина. Їхав додому у відпустку. У ДТП загинув військовий із Франківщини Володимир Гула. URL: <https://suspilne.media/581123-ihav-dodomu-u-vidpustku-u-dtp-zaginu-v-vojskovij-iz-frankivsini-volodimir-gula/> (дата звернення: 12.11.2023).
22. Перша українська віківідзнака. URL: https://uk.wikinews.org/wiki/Перша_українська_віківідзнака (дата звернення: 12.11.2023).
23. Вікімеч передано родині Ковалишиних. URL: https://uk.wikinews.org/wiki/Вікімеч_передано_родині_Ковалишиних (дата звернення: 12.11.2023).
24. У Києві вдруге вручили «Вікімечі». URL: https://uk.wikinews.org/wiki/У_Києві_вдруге_вручили_«Вікімечі» (дата звернення: 12.11.2023).

СТРАТЕГІЯ ВИЖИВАННЯ УЧИТЕЛІВ РІВНЕНЩИНИ В РАДЯНСЬКИЙ ПЕРІОД (1939–1941 рр.)

Валентина Доброчинська

Радянська окупація західноукраїнських земель восени 1939 р. і приєднання їх до УРСР утвердили тоталітарний режим, складовою якого були ідеологічний контроль, репресії й боротьба з національно-духовними цінностями. Ці зміни торкнулися усіх сфер суспільного життя, у тому числі й шкільництва. Реорганізація освіти полягала у впровадженні комуністичної ідеології, що становила серцевину радянської системи навчання і виховання, не допускаючи проявів політичного плюралізму та релігійної свідомості [6, с. 107].

У Ровенській області, створеній 4 грудня 1939 р., впродовж першого навчального року працювало 1115 реорганізованих шкіл (172427 учнів), із яких початкових – 817; семирічних – 256; середніх – 42. Українською мовою діти навчалися у 935 закладах [1, арк. 2]. Із січня 1940 р. в освітніх закладах області